

## چه کسانی از شمول قانون منع به کارگیری بازنشستگان مستثنی هستند؟

### تحقق اهداف قانونگذار در گروی اجرای دقیق قانون

پایگاه خبری اختصار - «قانون اصلاح قانون ممنوعیت به کارگیری بازنشستگان» که با عنوان طرح یک فوریتی به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده بود، در جلسه علنی روز سه شنبه ۱۳۹۷/۶/۶ به تصویب نمایندگان رسید و در تاریخ ۱۳۹۷/۶/۲۱ از سوی شورای نگهبان تأیید شد.

با اجرایی شدن این قانون گروه بزرگی از مدیران فعلی ناچار به ترک منصب خود هستند. آمار دقیقی از تعداد این مدیران اعلام نشده اما همین ارقام متفاوت نیز حاکی از آن است که چندین هزار نفر مشمول قانون جدید خواهند بود.

سیداحسان قاضی زاده هاشمی، نماینده مجلس و یکی از طراحان این قانون، در گفت و گویی با روزنامه ایران که امروز (۲۵ شهریورماه) منتشر شد اظهار داشته است: «ارزیابی اولیه ما هزار و ۵۰۰ تا هزار و ۷۰۰ مدیر بود، اما رفته رفته دریافتیم حجم مشمولان این قانون بسیار فراتر می رود. در یکی از دستگاه ها بیش از ۲ هزار و ۷۰۰ نیروی بازنشسته داریم. نمی خواهیم وارد بازی اعداد شویم، اما حجم فوق العاده بالا خواهد بود.»

به کارگیری این «حجم فوق العاده بالا» از بازنشستگان، در سایه تبصره ۱ پیشین ماده واحده قانون منع به کارگیری بازنشستگان، مصوب ۱۳۹۵/۰۲/۲۰، رخ داد. متن ماده واحده و تبصره ۱ آن پیش از اصلاحات چنین است:

ماده واحده - از تاریخ ابلاغ این قانون، به کارگیری افرادی که در اجرای قوانین و مقررات مربوطه بازنشسته یا بازخرید شده یا بشوند، در دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و کلیه دستگاه هایی که به نحوی از انحاء از بودجه عمومی کل کشور استفاده می کنند، ممنوع می باشد. تبصره ۱ - مقامات مذکور در ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و همتران آنها و ایثارگران، فرزندان شهدا و جانبازان هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر، نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات و دارندگان اجازات خاصه مقام معظم رهبری از شمول این قانون مستثنی می باشند.

درواقع شمار افراد استثناشده چنان گسترده بود که در تعارض با هدف قانون و نیت قانونگذار قرار می گرفت. اما مصوبه روز ۱۳۹۷/۶/۶ مجلس شورای اسلامی، متن تبصره ۱ را به شرح زیر تغییر داد:

تبصره ۱- به کارگیری بازنشستگان، در سمت های مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ مجاز است. همچنین به کارگیری بازنشستگان در نیروهای مسلح با مجوز فرمانده معظم کل قوا مجاز است. به کارگیری بازنشستگان وزارت اطلاعات تا سقف یک درصد (۱٪) از مجموع نیروهای شاغل رسمی این وزارتخانه در هر رده مدیریتی صرفاً در وزارتخانه مذکور مجاز می باشد. جانبازان بالای پنجاه درصد (۵۰٪)، آزادگان بالای سه سال اسارت و فرزندان شهدا از شمول این قانون مستثنی می باشند.

بر این اساس در اصلاحات جدید،

اول؛ به کارگیری بازنشستگان صرفاً در سمت های مذکور در بندهای (الف)، (ب) و (ج) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری، یعنی رؤسای سه قوه، معاون اول رئیس جمهور، نواب رئیس مجلس شورای اسلامی، اعضاء

شورای نگهبان، وزرا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و معاونین رئیس‌جمهور مجاز است. بنابراین مقامات مذکور در بندهای (د) و (ه) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری یعنی استانداران و سفرا و معاونین وزرا از دایره افراد مستثنی خارج شده‌اند و نباید از میان بازنشستگان انتخاب شوند.

دوم؛ به‌کارگیری همتران مقامات مذکور در ماده مورد اشاره نیز دیگر امکان‌پذیر نیست.

برای مثال، مطابق مصوبه‌های هیأت وزیران، اعضای موظف هیئت مدیره شرکت ملی نفت ایران، شهرداران کلان‌شهرهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر جمعیت و مدیران عامل سازمان‌های مناطق آزاد تجاری – صنعتی با مقامات موضوع بند (ه) ماده ۷۱ قانون مدیریت خدمات کشوری همتران شمرده می‌شوند و با توجه به قانون سابق به‌کارگیری آن‌ها منعی نداشت، اما قانون اصلاح قانون منع به‌کارگیری بازنشستگان، با حذف عبارت «و همتران آنها»، مجوزی برای این امر باقی نگذاشته است.

سوم؛ ایثارگران از دایره مستثنیات خارج شده‌اند و صرفاً آزادگان بالای ۳ سال اسارت باقی مانده‌اند، اما در مقابل شرط مستثنی شدن جانبازان از «هفتاد درصد (۷۰٪) و بالاتر» به «بالای پنجاه درصد (۵۰٪)» کاهش یافته است. فرزندان شهدا نیز همچنان خارج از محدوده این قانون هستند.

چهارم؛ نیروهای مسلح پیش‌تر به‌طور کلی و بدون اشاره به دستگاه محل استخدام، مستثنی شده بودند، اما در قانون جدید؛ اولاً به‌کارگیری ایشان صرفاً در نیروهای مسلح مجاز است و ثانیاً برای این امر مجوز فرمانده کل قوا ضرورت دارد.

پنجم؛ به‌کارگیری بازنشستگان وزارت اطلاعات که پیش‌از این به‌طور کلی مجاز بود، از این‌پس فقط تا سقف یک درصد (۱٪) از مجموع نیروهای شاغل رسمی این وزارتخانه در هر رده مدیریتی و صرفاً در همین وزارتخانه ممکن است.

ششم؛ دارندگان اجازات خاصه مقام معظم رهبری از دایره افراد مستثنی خارج شده‌اند.

درنهایت باید گفت هرچند تصویب این قانون به خودی‌خود امر مبارکی است، اما تحقق اهداف مورد نظر قانونگذار بیش از هرچیز به اجرای دقیق آن بستگی دارد و باید منتظر بود و دید مجریان چگونه با مسدود کردن راه‌های دور زدن و فرار از قانون، عرصه مدیریت کشور را به جوانان بانگیزه می‌سپارند.

مونا زنده‌دل